

Nařízení o doručování

1. Aplikační rozsah nařízení

1.1. Časový a teritoriální

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech („doručování písemností“) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (dále jen „nové nařízení o doručování“) je účinné od 13. listopadu 2008, a to pro všechny členské státy Evropské unie s výjimkou Dánska (čl. 1 odst. 3). Na vztahy mezi členskými státy a Dánskem bude až do přijetí nové úmluvy¹ aplikováno nařízení 1348/2000.

Přesto mezi sebou mohou členské státy nadále aplikovat již uzavřené dvoustranné úmluvy o právní pomoci, popř. uzavírat úmluvy nové. Předpokladem je slučitelnost s nařízením a urychlení nebo zjednodušení zasílání písemností

1.2. Věcný dosah nařízení

Věcný dosah nařízení je vymezen **pozitivně** i **negativně**. Nařízení **se vztahuje** na soudní a mimosoudní písemnosti zasílané z jednoho členského státu za účelem doručení ve druhém členském státě, tyto pojmy však nejsou dále definovány. Oba pojmy je nutné vykládat široce.

„**Soudní písemnosti**“ jsou takové písemnosti, které vedou k zahájení soudního řízení (např. žaloba) nebo které byly vyhotoveny v rámci zahájeného soudního řízení (např. předvolání účastníků a svědků, rozsudek, předběžné opatření).

„**Mimosoudní písemnosti**“ nařízení nijak nedefinuje, pouze konstatuje, že za účelem doručení v jiném členském státě mohou být zasílány všemi způsoby platnými pro soudní písemnosti. Zatímco Haagská úmluva o doručování v čl. 16 specifikuje jako mimosoudní písemnosti ty, které byly vyhotoveny „orgány a oprávněnými úředními osobami smluvního státu“, nařízení toto omezení nepřejalo. Mělo by se jednat o takové dokumenty, které jsou doručovány za účelem zajištění, prosazení nebo odmítnutí občanskoprávních či obchodněprávních nároků, avšak mimo soudní řízení (např. rozhodčí nález, notářský zápis se

¹ Mezi Dánskem a ES byla uzavřena „Dohoda mezi Evropským společenstvím a Dánským královstvím, kterou se rozšiřuje působnost nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních ve členských státech“, jejímž cílem je aplikace nařízení 1348/2000 na vzájemné vztahy. Rozhodnutí Rady a text úmluvy je k dispozici v Úředním věstníku L 300/53 a L 300/55 (17. 11. 2005) v tomto pořadí. Úmluva byla podepsána 19. 10. 2005. Jménem ES ji schválila Rada dne 27. 4. 2006, dne 18. 2. 2007 její ratifikaci notifikovalo Dánsko. V platnost vstoupila dne 1. 7. 2007.

svolením k vykonatelnosti atd.). Účelem přeshraničního doručování takové písemnosti musí být zajištění určitých civilněprávních účinků. Logicky by se mělo jednat o takové dokumenty, jejichž povaha odůvodňuje, že s nimi musí být příjemce seznámen úřední cestou.² Avšak vzhledem k tomu, že výše uvedené omezení v čl. 16 chybí, lze do pojmu mimosoudní písemnosti zahrnout i doručování mezi soukromými subjekty typu upomínka, reklamace nebo výpověď, tedy písemnosti, které nevydala žádná „autorita“.^{3,4} V každém případě se musí jednat o věci občanské a obchodní.⁵

Podle nařízení lze postupovat jediné tehdy, pokud je známa adresa osoby, jíž má být písemnost doručena. Klade se otázka, jak nakládat s dokumenty, které často nelze doručit proto, že se adresát odstěhoval, popř. na adrese uvedené na zasilce a známé soudu není dostupný. V případě neúspěchu při postupu podle nařízení budou rozhodující procesní předpisy legis fori.⁶

Nařízení naopak **nelze aplikovat** na případy, pro které je **přímý styk upraven zvláštním předpisem**. Tím je např. nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 ze dne 28. května 2001 o spolupráci mezi soudy členských zemí v oblasti dokazování v občanských a obchodních věcech. Nařízení dále nedopadá na doručování zplnomocněnému zástupci strany ve členském státě, kde se koná řízení, a to bez ohledu na místo bydliště této strany (bod 8 preambule).

2. Postup při doručování podle nařízení

Nařízení upravuje tři základní formy doručování: v prvním oddílu kapitoly II přímá právní pomoc (čl. 2 a násl.), ve druhém oddílu kapitoly II přímé doručení poštou (čl. 14) a přímé doručení mezi stranami (čl. 15). Kromě toho je přípustné i zasílání konzulární nebo

² Takto je mimosoudní písemnost charakterizována v návrhu směrnice o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech ze dne 4. 5. 1999 KOM(1999) 219.

³ Brenn, Ch. Europäische Zustellungsverordnung. Wien: MANZ, 2002, s. 67; Geimer, R., Schütze, R. A., Europäisches Zivilverfahrensrecht. Kommentar. 2. Aufl. München: C. H. Beck, 2004, s. 888; opačný názor např. Kapitán, Z. Evropský justiční prostor ve věcech civilních X. Úprava přeshraničního doručování písemností ve věcech civilních v rámci Evropské unie. Právní fórum, 2005, č. 11, s. 410.

⁴ Evropská komise každoročně vydává formou rozhodnutí **příručku**, která obsahuje **informace poskytnuté členskými státy a seznam písemností**, které mohou být doručovány dle nařízení. Zatímco např. Německo přesně specifikuje soudní (soudní příkazy, předvolání, soudní zákazy, soudní dopisy, žaloby atd.) i mimosoudní písemnosti (notářské zápisy a mimosoudní vyrovnání), ČR pouze sděluje, že „Všechny soudní a mimosoudní písemnosti v občanských a obchodních věcech se mohou doručovat podle nařízení.“

⁵ Obsah pojmu „věci občanské“ není totožný s jeho vymezením podle nařízení Brusel I. Patří sem tedy i písemnosti, které se týkají se věcí rodinných, dědických, konkursu, vyrovnání a podobných řízení a rozhodčího řízení. Vzhledem k tomu, že nezáleží na druhu soudu, ale na obsahu písemnosti, lze podle nařízení doručovat i při řízení před soudem trestním nebo správním, pokud rozhodují o občanské nebo obchodní věci. Na samotné trestní věci se vztahuje Úmluva o právní pomoci v trestních věcech mezi členskými státy EU ze dne 29. 5. 2000.

⁶ Bělohlávek, A. J. Doručování v komunitárním a mezinárodním právu soukromém – především v souvislosti s civilním řízením soudním a před rozhodci. Bulletin advokacie, 2006, č. 6, s. 25.

diplomatickou cestou (čl. 12) a doručování diplomatickými nebo konzulárními zástupci (čl. 13). Tyto formy však mají v praxi velmi omezené využití.⁷

Doručování cestou právní pomoci orgánů dožádaného státu je pro potřeby EU příliš zastaralá. Vhodnější jsou formy doručování dle části II, které jsou doručování dle části I. postaveny naroveň.⁸ To potvrdil jak ESD v rozhodnutí *C - 473/04 Plumex*⁹, tak např. *OLG Düsseldorf II-3 UF 285/04*.¹⁰ Způsoby doručování podle čl. 14 a 15 by měly být považovány za primární, neboť je lze použít přímo a jsou tedy jednodušší a rychlejší.¹¹

2.1. Doručování podle části I kapitoly II

Pro doručování podle části I kapitoly II. byl zvolen tzv. **decentralizovaný systém**, kdy členské státy určí:

- **Odesílající subjekty**, tj. veřejné činitele, orgány nebo jiné osoby příslušné k **zaslání** soudních nebo mimosoudních písemností.¹² V ČR sem patří všechny stupně soudů, státních zastupitelství a soudní exekutoři.

- **Přijímající subjekty**, tj. veřejné činitele, orgány nebo jiné osoby příslušné k **přijímání** soudních nebo mimosoudních písemností. Tyto subjekty mohou být odlišné od odesílajících subjektů nebo mohou splývat v jedno. V ČR jsou to okresní soudy, v jejichž obvodu má adresu osoba, které má být písemnost doručena.¹³

- **Ústřední subjekt**, který má **pomocnou a servisní funkci**.¹⁴ V ČR je ústředním subjektem Ministerstvo spravedlnosti.

Zasílání písemností se díky standardizovaným formulářům obsažených v přílohách k nařízení ve srovnání s Haagskou úmluvou značně zjednodušilo. Ke každé písemnosti se přiloží formulář v jazyce, který stát přijímá (v ČR čeština, slovenština, angličtina a němčina), na němž se pouhým zakroužkováním vyznačí odpovídající údaje.

⁷ Sujecki, B. Die reformierte Zustellungsverordnung. NJW, 2008, č. 23, s. 1629. Shodně Stadler, A. Neues europäisches Zustellungsrecht. IPRax, 2001, č. 6, s. 516.

⁸ Ze systematiky nařízení a nadpisu části druhé („Jiné způsoby zaslání a doručování soudních písemností“) by se mohlo zdát, že jde o subsidiární formy. Tento názor vycházel také ze zprávy k Evropské úmluvě o doručování, ačkoli ani ta hierarchii jednotlivých způsobů doručování nezakotvovala. Stadler, A., v článku cit. v pozn. č. 7, s. 516.

⁹ Pomahač, R. Evropský soudní dvůr: K důsledkům nepřevzetí cizojazyčné soudní písemnosti. Právní rozhledy, 2006, č. 1, s. 40 – 42.

¹⁰ Krapfl, C., Wilske, S. Zur Qualität von Übersetzungen bei Zustellung ausländischer gerichtlicher Schriftstücke. IPRax, 2006, č. 1, s. 10 – 13.

¹¹ Geimer, R., Schütze, R. A, v díle cit. v pozn. č. 3, s. 863.

¹² K vymezení odesílajících subjektů krit. Kapitán, Z., v článku cit. v pozn. č. 3, s. 411.

¹³ Seznam přijímajících, odesílajících a ústředních subjektů ve všech členských státech je k dispozici v Evropském soudním atlasu ve věcech občanských. [citováno 6. 11. 2008]. http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_cs.htm.

a) Zasilání písemnosti

Na rozdíl od Haagské úmluvy o doručování není nutné zasílat písemnost jako takovou, stačí předat její obsah. Lze tedy využít moderních a rychlých komunikačních prostředků, jako je internet nebo fax. Přijatá písemnost musí po obsahové stránce věrně odpovídat odeslané písemnosti a všechny informace musí být snadno čitelné. Není nutné úřední ověření ani jiné rovnocenné formální náležitosti. K zasílané písemnosti se přikládá žádost vyhotovená podle **jednotného formuláře uvedeného v příloze I**. Formulář se vyplňuje v jazyce přijímajícího státu nebo v jazyce, který dožádaný členský stát označí za jazyk, který může přijmout (čl. 4).

Důležitá je otázka překladu písemnosti. Pokud je doručovaná písemnost v úředním jazyce předávajícího státu nebo v jazyce, kterému adresát rozumí¹⁵, nemusí být přiložen překlad. V opačném případě musí být písemnost přeložena do jednoho z těchto jazyků¹⁶, jinak adresát buď písemnost přijme a nechá si ji přeložit sám, nebo její **přijetí** výslovně **odmítne**. Může tak učinit hned při doručení písemnosti nebo v dodatečné lhůtě jednoho týdne od doručení písemnosti (čl. 8 odst. 1 ve spojení s čl. 5).¹⁷ Konkrétní kritéria pro posouzení jazykových znalostí nařízení o doručování nestanovuje. Pro výklad je směrodatné rozhodnutí ESD *Weiss*¹⁸ Pokud adresát odmítl písemnost přijmout, musí o tom přijímající subjekt neprodleně vyrozumět odesílající subjekt **potvrzením podle čl. 10** a žádost a písemnosti vrátit.

Vadu v překladu písemnosti lze v souladu s čl. 8 odst. 3 napravit dodatečným doručením písemnosti s překladem do jednoho z jazyků stanovených v odstavci 1. Dikci čl. 8 odst. 3 je ale nutné vykládat ve světle rozhodnutí ESD *Leffler*¹⁹, z něhož byla přejata. Překlad písemnosti musí být doručen v co **nejkratší možné lhůtě**. Za tu lze v souladu s bodem 9 preambule považovat **jeden měsíc** po doručení sdělení o odmítnutí písemnosti.²⁰

Datem opakovaného doručení písemnosti je datum, kdy je v souladu s právními předpisy přijímajícího členského státu doručena písemnost spolu s překladem. Má-li však být

¹⁴ Poskytuje informace odesílajícím subjektům, hledá řešení veškerých obtíží při doručování a ve výjimečných případech a na žádost předává žádosti o doručení přijímajícímu subjektu.

¹⁵ Nadále se nemusí jednat o jazyk odesílajícího státu, kterému adresát rozumí. Vzhledem k tomu, že se v mezinárodních (zejména obchodních) vztazích používá angličtina, lze očekávat nárůst doručovaných písemností právě v tomto jazyce.

¹⁶ Ke kritériím pro určení jazykových znalostí adresáta viz část článku“ Nařízení o doručování: Překlady písemnosti, kterou se zahajuje řízení, zasílané do zahraničí“, otištěného v této publikaci.

¹⁷ Přijímající subjekt vyrozumí adresáta o možnosti odmítnout převzetí písemnosti pomocí formuláře uvedeného v příloze II nařízení.

¹⁸ Rozhodnutí ESD *C-14/07 Weiss und Partner GbR v. IHK Berlin*.

¹⁹ Rozhodnutí ESD *C-433/03 Götz Leffler v. Berlin Chemie AG*.

²⁰ Vždy bude záležet na konkrétních okolnostech, jako je délka textu nebo překlad do jazyka, pro který je k dispozici málo překladatelů.

podle právních předpisů členského státu písemnost doručena v určité lhůtě (např. uplatnění práva na zaplacení kupní ceny u soudu), je ve vztahu k žadateli rozhodné datum doručení původní písemnosti podle čl. 9 odst. 2 nařízení o doručování.²¹

b) Příjem písemnosti

Přijímající subjekt nejpozději do sedmi dnů po obdržení písemnosti odešle nejrychlejším možným způsobem **potvrzení o přijetí na formuláři v příloze č. 1**. Pokud jsou zaslané informace nedostatečné, snaží se přijímající subjekt od odesílajícího subjektu co nejrychleji chybějící informace získat.

Řešení situace, kdy **není známa adresa osoby**, již má být písemnost doručena, je ponecháno k úpravě národním právním řádům. Přitom je třeba vzít v úvahu, že proti právu žalovaného na slyšení před soudem stojí právo žalujícího na efektivní právní ochranu. Z tohoto důvodu je zachován institut fiktivního doručení.²² V případech, kdy odesílající subjekt uvede **adresu neúplnou** nebo ji **neuvede vůbec**, by se podle našeho názoru měl přijímající subjekt na základě čl. 6 odst. 2 snažit chybějící informace co nejrychleji získat. Pokud by se totiž okamžitě přistoupilo k vrácení písemností odesílajícímu subjektu podle čl. 6 odst. 3 z důvodu nesplnění podmínek nařízení, a tento by musel projít celým procesem předávání písemnosti znovu, doručování by se ještě více protahovalo.

Jestliže přijímající subjekt **není místně příslušný**, odešle žádost i písemnost subjektu příslušnému. ČR přijímá písemnosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, faxem a elektronickou poštou.

Přijímající orgán žádost **odmítne** jen ve **výjimečných** případech: pokud zjevně spadá mimo oblast působnosti nařízení (např. věc trestní), pokud nejsou splněny formální podmínky (např. chybí překlad písemnosti) nebo pokud podle práva doručujícího státu nelze fakticky doručit ve zvláštní formě, kterou požaduje odesílající subjekt. Odmítnout doručení z důvodů

²¹ Jedná se o tzv. „**systém dvojího data doručení**“, který zavedl ESD v rozhodnutí Leffler. Jeho smyslem je poskytnout všem účastníkům řízení co nejlepší a nejvyváženější ochranu. Datum doručení má význam pro **navrhovatele**, pokud je doručována např. žaloba. Pro **adresáta** je významné zejména tehdy, pokud se od něj odvíjí počátek běhu lhůty např. pro podání žalobní odpovědi. Relevantní pro něj může být jen to datum doručení, kdy adresát písemnosti **porozuměl** (tj. den, kdy mu byl **doručen překlad**) a nikoli datum, kdy se o písemnosti pouze dozvěděl. Nařízení ani judikatura neřeší situace, kdy sice písemnost byla doručena s překladem, ten má ale vady, které vedou k nesrozumitelnosti písemnosti. Podle našeho názoru by i v tomto případě měla být adresátovi dána možnost písemnost ve stanovené lhůtě vrátit.

²² Geimer, R., Schütze, R. A., v díle cit. v pozn. č. 3, s. 866. V OSŘ je to § 50 -odmítnutí písemnost přijmout nebo poskytnout součinnost a §§ 50g, 50h a 50i - uveřejňování vyhlášek a vyvěšení na úřední desce.

veřejného pořádku podle nařízení nelze.²³ V těchto případech se žádost a zaslané písemnosti vrací odesílajícímu subjektu spolu s **oznámením o vrácení na formuláři v příloze č. 1** (čl. 6).

c) Doručování písemnosti přijímajícím subjektem

Písemnost doručí kterýmkoli vhodným způsobem přijímající subjekt, a to buď sám, nebo ji nechá doručit v souladu s právními předpisy svého státu, popř. zvláštní formou požadovanou odesílajícím subjektem, pokud se tato nepříčí veřejnému pořádku přijímajícího státu (např. do vlastních rukou adresáta). Přípustné je i jednoduché doručení, pokud je adresát ochoten písemnost přijmout. Pokud nepostačí doručení obsahu písemnosti, ale je nutné doručit originál, lze využít např. e-mailu s certifikovaným podpisem podle práva předávajícího státu.

Nepodaří-li se písemnost doručit do jednoho měsíce od jejího obdržení, uvědomí o tom přijímající subjekt odesílající subjekt **potvrzením na jednotném formuláři v příloze č. 1**. Lhůta se počítá dle právních předpisů přijímajícího státu. Kromě toho je přijímající subjekt povinen nadále činit všechny kroky potřebné k doručení písemnosti také po uplynutí této lhůty, pokud lze předpokládat, že doručení je možné provést v přiměřené lhůtě. (např. když žalovaná strana nebyla přítomna v místě svého bydliště nebo zaměstnání z důvodu pracovních povinností nebo dovolené). Odesílající subjekt by měl tuto povinnost časově omezit a na jednotném formuláři uvést lhůtu, po jejímž uplynutí není již doručení písemnosti vyžadováno (čl. 7).

I úspěšné doručení se **potvrzuje na jednotném formuláři v příloze č. 1**, k němuž se případně připojí kopie doručené písemnosti, byla-li vyžádána.

Náprava nedostatků v doručování není nařízením (a s výjimkou čl. 8 odst. 3 a výše zmíněného rozhodnutí *Leffler*) regulována, do budoucna by však bylo vhodné úpravu sjednotit. Neexistuje ani žádná centrální instance, která rozhoduje o tom, že bylo účinně doručeno. O tom rozhoduje zvláště každý soud / jiný orgán jako o předběžné otázce (např. zda adresát oprávněně odmítl převzít písemnost kvůli nedostatečným jazykovým znalostem).²⁴

d) Datum doručení

Datem doručení je datum, kdy je písemnost doručena podle právních předpisů přijímajícího členského státu. Pokud musí být doručena v určité lhůtě v souvislosti s řízením v odesílajícím státě, je ve vztahu k žadateli směrodatné datum stanovené právními předpisy

²³ K tomu blíže viz Kapitán, Z., v článku cit. v pozn. č. 3, s. 414.

tohoto státu (čl. 9). Časové rozlišení má sloužit k ochraně práv obou stran.²⁵ Toto ustanovení platí i pro formy doručování podle druhého oddílu kapitoly dvě nařízení.

e) Náklady na doručení

Náklady na doručení má hradit přijímající stát. Problémy nastávají ve vztahu k Nizozemí, Belgii, Francii a Lucembursku. Zde totiž doručují soudní vykonavatelé, jejichž náklady stejně jako v případě zvláštního způsobu doručení hradí podle odst. 2 žadatel.²⁶ Žadatelem však není míněn odesílající stát, ale subjekt, v jehož zájmu bylo doručení provedeno.²⁷

Další náklady, které musí uhradit žadatel, mohou vzniknout použitím zvláštního způsobu doručení. Tyto **náklady** musí nově odpovídat **jedinému pevně stanovenému poplatku** (resp. různým poplatkům za různé druhy služeb), který členské státy stanoví **předem** s přihlédnutím k zásadám proporcionality a nediskriminace (čl. 11).

2.2. Doručování podle části II kapitoly II.

2.2.1. Zasílání konzulární nebo diplomatickou cestou

Tuto formu doručování je určen pro **výjimečné situace**, jako jsou války nebo přírodní katastrofy, přičemž se týká pouze doručování soudních písemností odesílajícím / přijímajícím / ústředním subjektům v jiném členském státě (čl. 12).

2.2.2. Doručování diplomatickými nebo konzulárními zástupci

Tuto formu lze využít pouze za splnění dvou podmínek:

- 1) adresát má bydliště v členském státě a
- 2) je ochoten písemnost přijmout.

Jedná se tedy o doručování **neformální**.²⁸ Každý členský stát může prohlásit, že je proti takovému doručování na svém území, ČR tuto možnost nevyužila (čl. 13)

²⁴ Geimer, R., Schütze, R. A., v díle cit. v pozn. č. 3, s. 869.

²⁵ Stadler, A., v článku cit. v pozn. č. 7, s. 519.

²⁶ Tyto platby jsou odůvodňovány profesním postavením soudních vykonavatelů, kteří vykonávají svobodné povolání. Heß, B. Neues deutsches und europäisches Zustellungsrecht. NJW, 2002, č. 34, s. 2422.

²⁷ Geimer, R., Schütze, R. A., v díle cit. v pozn. č. 3, s. 869.

2.2.3. Doručování poštou

Možnost doručování poštou je jedním z hlavních pozitiv nového nařízení. Každý členský stát může doručovat soudní písemnosti osobám s bydlištěm v jiném členském státě přímo, prostřednictvím poštovních služeb, a to doporučeným dopisem s potvrzením o přijetí nebo rovnocenným dokladem. Jinak by doručení nemohlo mít předpokládaný účinek, který s ním národní procesní předpisy spojují. Zvyšuje se tak právní jistota účastníků řízení a klesá administrativní náročnost na doručování poštou (čl. 14).

2.2.4. Doručování přímé

Poslední variantou upravenou nařízením je doručování prostřednictvím úředních činitelů, úředníků nebo jiných příslušných osob přijímajícího státu (např. soudní exekutor). Nová úprava zrušila neodůvodněný požadavek na bydliště / sídlo adresáta v přijímajícím státě, upravený v nařízení 1348/2000. Na druhou stranu může být přímého doručování využito jen tehdy, pokud je umožněno zákony daného členského státu. To znamená, že tato forma doručování je nadále přípustná jenom v některých státech, a to přesto, že možnost výhrady proti ní byla zrušena. Teprve čas ukáže, zda měla změna textu čl. 15 smysl.²⁹

2.3. Vztah k jiným úmluvám

Žádosti o doručení soudních a mimosoudních písemností, které souvisejí s podáním žádosti o bezplatnou právní pomoc nebo jejím vyřizováním mohou být nadále zasílány podle **Úmluvy o civilním řízení soudním z let 1905 a 1954** a **Úmluvy o mezinárodním přístupu k soudům z r. 1980**.

2.4. Nedostavení se žalovaného k soudu

Soud nemůže vydat rozsudek pro zmeškání po pouhém konstatování, že se žalovaný k soudu nedostavil. Takový postup by mohl vést k odepření práva žalovaného na slyšení před soudem v situaci, kdy se o řízení nedozvěděl nebo se o něm dozvěděl příliš pozdě a nestihl si připravit obhajobu. Proto čl. 19 stanoví minimální normy (standards) pro hodnocení takové situace, které musí být před vydáním rozsudku pro zmeškání dodrženy.³⁰ Smyslem je překlenout nedostatky ve vnitrostátní úpravě podmínek pro vydání rozsudku pro zmeškání

²⁸ Kučera, Z. Mezinárodní právo soukromé. 5. vydání. Doplněk: Brno, 2001, s. 375, Geimer, R., Schütze, R. A, v díle cit. v pozn. č. 3, s. 883.

²⁹ Sujecki, B., v článku cit. v pozn. č. 7, s. 1630.

³⁰ To znamená, že přísnější národní předpisy mají aplikační přednost.

z důvodu vad v doručení návrhu na zahájení řízení.³¹ V souladu s nimi musí soud řízení přerušit a nejprve ověřit, že:

1) soudní předvolání nebo obdobná písemnost, kterou se zahajuje řízení, byla doručena v souladu s právními předpisy přijímajícího státu **nebo**

2) písemnost byla skutečně doručena žalované straně nebo do místa jejího bydliště jiným způsobem, který stanoví nařízení.

V obou případech musela být písemnost doručena nebo dodána s **dostatečným předstihem** tak, aby se žalovaná strana mohla obhajovat.

Takové ověřování však může trvat velmi dlouho, což je s ohledem na zájem o rychlost a efektivitu řízení nežádoucí. Proto nařízení o doručování dává členským státům možnost prohlásit (to je i případ ČR), že soudce může vydat rozhodnutí (tedy řízení nepřerušovat), pokud jsou kumulativně splněny následující podmínky:

1) Písemnost byla zaslána jedním ze způsobů stanovených nařízením o doručování **a**

2) ode dne zaslání písemnosti uplynulo nejméně šest měsíců, které v konkrétním případě soudce považuje za dostačující **a**

3) nebylo obdrženo žádné potvrzení, přestože pro to příslušné orgány přijímajícího státu vynaložily veškeré úsilí.

Mimo to nařízení stanovuje možnost prominutí lhůty k podání opravného prostředku v přiměřené lhůtě poté, co se žalovaný dozví o vydání rozhodnutí. Podmínkou je, že

1) se o předvolání bez svého zavinění včas nedozvěděl **a**

2) zjevně se hájí ve věci samé.

Slabinou této úpravy jsou neurčité právní pojmy, jako „dostačující doba“, „přiměřená lhůta“, zjevně neodůvodněná obrana“ atd. Vzniká zde prostor pro judikaturu ESD.

3. Zhodnocení nařízení

Lze konstatovat, že nové nařízení o doručování odstranilo řadu nedostatků, které obsahovalo nařízení původní. Jeho cílem nebylo změnit samotný systém doručování, ale zpřesnit úpravu doručování a omezit možnost států přijmout výhrady k jednotlivým ustanovením. Aplikace nařízení by tak měla být efektivnější než doposud.

Za pozitiva nařízení lze považovat zejména zrušení řady výhrad, které mohly členské státy k jednotlivým ustanovením přijmout, a zavedení jednotných autonomních pravidel (např. čl. 9 - datum doručení a čl. 14 - doručení poštou). Kromě toho evropský zákonodárce

³¹ Brenn, Ch., v díle cit. v pozn. č. 3, s. 74.

zareagoval v řadě bodů na výtky z praxe – např. aplikace ustanovení upravujících odmítnutí písemnosti pro vady překladu, datum doručení i náklady na doručování i na formy doručování dle oddílu druhého kapitoly druhé nařízení, možnost doručit písemnost v jazyce státu, který adresát zná, sjednocení lhůty na odmítnutí písemnosti adresátem na 1 týden od doručení a sjednocení podmínek pro doručování poštou.

K hlavním **negativům** nového nařízení patří chybějící úprava kritérií pro ověřování jazykových znalostí adresáta písemnosti a nejasnosti ohledně aplikace čl. 11 (náklady řízení) na přímé doručování mezi stranami.³²

Obecně lze konstatovat, že i přes některé nedostatky přineslo nařízení řadu změn, od kterých lze očekávat rychlejší a levnější doručování písemností mezi členskými státy ES. Skutečný přínos novely se však projeví až při aplikaci v praxi.

³² Sujecki, B., v článku cit. v pozn. č. 7, s. 1631.